

Komunitný plán sociálnych služieb hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy 2023-2030

Komunitný plán sociálnych služieb

- Bude možné v Bratislave nájsť miesto pre príbuzného v zariadení pre seniorov? Bude môcť aj váš kamarát so zdravotným obmedzením využívať služby mesta bez obmedzení? Budete vedieť kam sa obrátiť, ak vaše dieťa experimentuje s drogami?
- Na to, aby bola Bratislava dobrým mestom pre všetkých, potrebujeme byť citliví voči potrebám obyvateľov, poznať ich a plánovať ich naplnenie. Dokument, ktorý analyzuje potreby obyvateľov a plánuje ich napĺňanie je komunitný plán sociálnych služieb (KPSS). Je to **stratégia obce v oblasti rozvoja sociálnych služieb**.
- **Povinnosť Bratislavy vypracovať komunitný plán** je daná § 80 písm. a) a § 83 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (v znení neskorších predpisov) a čl. 32b Štatútu hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy.

Komunitný plán v číslach

- **410 opatrení a aktivít** na riešenie sociálnych problémov v Bratislave
- **1 mapa** bezbariérovej prístupnosti mesta
- **min. 13 nových sociálnych služieb z toho 3 sociálne služby pre zraniteľné** skupiny osôb
- **vznik pilotného** sociálne-zdravotného centra
- **100% navýšenie** kapacity útulkov pre ľudí bez domova
- **89 organizácií** sociálnej pomoci z Bratislavy sa pravidelne stretávalo rok, aby komunitný plán vytvorilo
- **549 hodín**, ktoré organizácie strávili na stretnutiach
- **viac ako 300 strán** analyzujúcich sociálnu situáciu
- **35 máp** štruktúry sociálnych služieb podľa MČ
- **1 spoločná metodika** komunitného plánovania na území mesta

Harmonogram

Obsah komunitného plánu

Komunitný plán - reaguje na demografické zmeny

Ciel'ová skupina:

starší obyvatelia

- žijúci vo svojom prirodzenom prostredí - domovoch
- využívajúci sociálne služby

Štatistika:

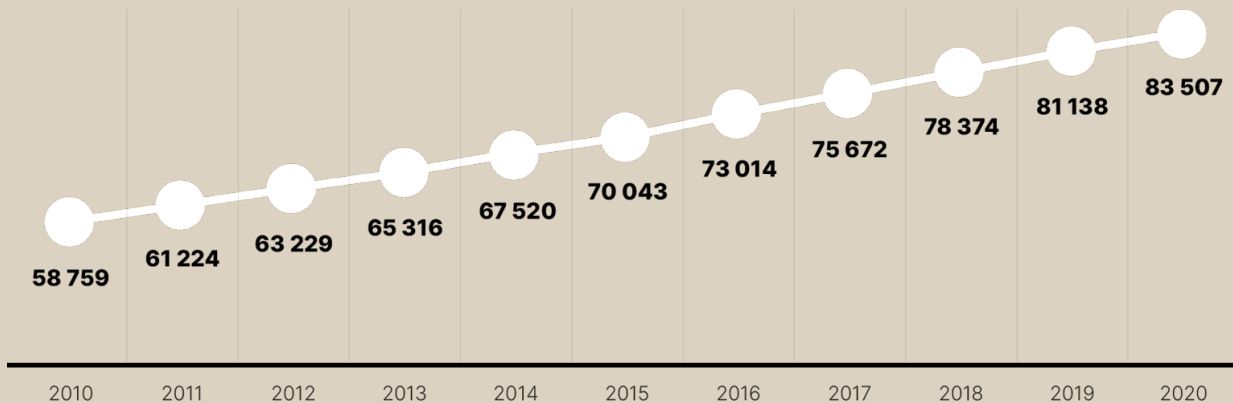
Za posledných 15 rokov sa v Bratislave zvýšil o polovicu počet seniorov a senioriek a detí vo veku do 3 rokov. Bratislava sa tak musí pripraviť na starnutie populácie.

Komunitný plán - reaguje na demografické zmeny

Dopady:

väčší počet starších obyvateľov Bratislavy

- väčší počet starších osôb, ktoré sa môžu cítiť osamotene
- nedostatočné kapacity sociálnych služieb

↑ počet starších obyvateľov Bratislavy

Komunitný plán - reaguje na demografické zmeny

Riešenie: zabezpečenie dôstojného, bezpečného a čo najsamostatnejšieho života starších obyvateľov podporeného dostupnou sieťou sociálnych služieb

Mesto zabezpečí:

- 6 špecifických cieľov, celkovo 36 opatrení
- **skvalitnenie systému prevencie osamelosti a predčasnej odkázanosti**, napr. vybudovanie mestského komunitného medzigeneračného centra podpory proseniorských a dobrovoľníckych organizácií
- **podporu možnosti starnúť doma** napr. podpora domácej opatrovateľskej služby
- **podporu dostupnej a na seba nadväzujúcej sociálnej siete**, napr. podpora služieb monitorovania
- **podporu vzniku nízkokapacitných pobytových služieb a skvalitnenie existujúcich služieb**, napr. podpora kvality v zariadeniach pre seniorov, pilotné integrované sociálne-zdravotné centrum

Komunitný plán - znižovanie rizík spojených s užívaním drog

Cieľová skupina:

Ľudia so skúsenosťou s drogami

Štatistika

- Denný príjem alkoholu u 4% obyvateľ'ov a obyvateľiek na Slovenku.
- Mladí ľudia majú prístup k drogám a 25% študentov aspoň raz nelegálne drogy vyskúšalo. Viac ako polovica
- 16-ročných Slovákov za posledný mesiac pila alkohol.
- Najviac liečených užívateľ'ov drog dlhodobo pochádza z Bratislavského kraja.

Pomer študentov, ktorí považujú získanie drogy za jednoduché:

Kanabis: Slovensko - jednoduché pre 45 % študentov, EU - pre 32 % študentov.

Extáza: Slovensko - jednoduché pre 24 %, EU - pre 14 %.

Komunitný plán - znižovanie rizík spojených s užívaním drog

Riešenie:

- zabezpečenie prístupu k sieti sociálnych služieb pre ľudí, ktorí majú skúsenosti s drogami
- ponúkané služby majú reflektovať špecifické potreby ľudí

Mesto zabezpečí:

- **zlepšenie prístupnosti sociálnych služieb pre ľudí so skúsenosťou drog**, napr. vznik štandardov prístupnosti služieb
- **zvýšenie ponuky špecializovaných zariadení**, napr. zriadenie služby pre ženy, resp. matky so skúsenosťou s drogami, zriadenie nízkoprahového denného centra, posilnenie mestského terénneho programu v prostredí nočného života o 20 pracujúcich
- **zabezpečenie holistického prístupu a inovatívnych služieb**, napr. pilotný projekt koordinovanej a účinnej prevencie pre mladých, vytvorenie mestskej koncepcie drogovej politiky

Komunitný plán - podpora detí, mladých ľudí a rodín v ohrození

Cieľová skupina:

- **deti, mladí ľudia** tráviaci svoj voľný čas na ulici, zažívajúci patologické správanie a problémy v škole
- **mladí dospelí** opúšťajúci tzv. detské domovy
- **osamelí rodičia, rodiny** počas a po rozvode, rodiny ohrozené násilím a zažívajúce násilie, rodiny ohrozené stratou zamestnania, stratou bývania, či žijúce v nevyhovujúcich podmienkach

Štatistika:

Ku koncu roka 2020 na území Bratislavy žilo 109 786 detí a mladých ľudí, čo predstavuje 25 % z celkového počtu obyvateľov. Počet detí vo veku 0 – 14 rokov sa od roku 2010 do roku 2020 každým rokom zvyšuje.

Dopady:

prehlbovanie krízy rodiny, neschopnosť detí a mladých ľudí odolávať negatívnym vplyvom okolia, vyňatie detí z ich prirodzeného rodinného prostredia, rozpad rodín, rastúci dopyt po sociálnych službách, zvyšovanie finančnej záťaže pre spoločnosť

Komunitný plán - podpora detí, mladých ľudí a rodín v ohrození

Riešenie: sprístupniť sieť pomoci na všetkých úrovniach - od pomoci v krízovej situácii, po dlhodobú pomoc tam, kde to je nutné, ale tiež pôsobiť aj preventívne.

Mesto zabezpečí:

- **mapovanie a hlbšie analýzy** s cieľom získať viac informácií o situácii detí, mladých ľudí, mladých dospelých a rodín a o ich potrebách
- **zlepšovanie už existujúcich služieb** v správe mesta ako sú ubytovne, centrum pre deti a rodinu
- **zriadenie nových služieb** - zriadenie novej nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu, pracovníkov venujúcej sa mladým dospelým
- **vznik nových pozícií** - pracovníci priamo v rodine, pracovníci pre mladých dospelých
- **zriadenie Centra prvého kontaktu** - dostupné miesto pre ľudí, kde sa bude poskytovať pomoc, podpora, poradenstvo a komplexné informácie na zlepšenie životnej situácie ľudí

Komunitný plán - prevencia a ukončovanie bezdomovectva

12/23

Cieľová skupina:

Obyvatelia mesta v nepriaznivej životnej situácií, ktorí sa ocitli:

- bez prístrešia (na ulici, vonku, v nocľahárni)
- bez bytu (útulky, krátkodobé bývanie v komerčných ubytovniach, pred opustením z väzenia, zdravotného zariadenia, detského domova)
- v neistom bývaní (prechodne u známych, ohrození vystaňovaním, osoby ohrozené domácim násilím) alebo v nevyhovujúcom bývaní (chatrče, mobilné karavany a iné)

Štatistika:

Podľa sčítania ľudí bez domova z roku 2016 je počet ľudí bez prístrešia niekoľkonásobne vyšší (2 064) ako kapacita služieb. Počet ľudí bez domova dlhodobo rastie. Podľa odhadov mimovládnych organizácií sa ich počet odhaduje na 4 až 5 tisíc.

Dopad:

pretrvávajúce vylúčenie zo spoločnosti, prepád do dlhodobého bezdomovectva, nezvratné zhoršenie zdravotného stavu, rastúci dopyt po sociálnych službách a zdravotnej starostlivosti, zvyšovanie finančnej záťaže pre spoločnosť

Komunitný plán - prevencia ukončovanie bezdomovectva

Riešenie:

- sprístupniť funkčnú sieť potrebných sociálnych služieb
- umožniť bezpečný a dôstojný život pre obyvateľov v nepriaznivej životnej situácii
- podporiť služby a programy vedúce k prevencii a ukončovaniu bezdomovectva

Mesto zabezpečí:

kvalitnú a komplexnú prístupnosť sociálnych a ostatných služieb

- **rozšírením ponuky sociálnych služieb**
napr. nízkoprahové terénne služby, denné centrá, útulky
housing led služby (podpora v bývaní)
aj pre špecifické skupiny - ženy, starší, chorí
- **podporou a rozvojom programov a odborných spoluprác**
spolupráca s poskytovateľmi sociálnych služieb, školami, zdravotníkmi, úradmi...
grantové programy
vzdelávanie
informovanie verejnosti v témach ľudí bez domova

Komunitný plán - začleňovanie osôb so zdravotným znevýhodnením

Cieľová skupina:

Obyvatelia mesta s rôznymi druhmi zdravotného znevýhodnenia (aj ich rodinní príslušníci a sociálni pracovníci - opatrovatelia/asistenti), najmä v oblasti: pohybu, zraku, sluchu, intelektu, ale aj skryté a dočasné zdravotné obmedzenia (napr. civilizačné ochorenia, pooperačné stavy, zlomeniny, oslabenie počas liečby, ťažké tehotenstvo)

Štatistika:

25 tis. osôb s ťažkým zdravotným postihnutím predstavuje takmer 6% celkovej populácie v Bratislave, z čoho 55% z toho sú ľudia starší ako 60 rokov. Počet aj podiel osôb so zdravotným znevýhodnením dlhodobo rastie najmä vplyvom starnutia obyvateľstva.

Dopad:

pretrvávajúce vylúčenie osôb so zdravotným znevýhodnením zo spoločnosti, možné zvyšovanie nárokov na sociálne služby

Komunitný plán - začleňovanie osôb so zdravotným znevýhodnením

Riešenie:

- docieľiť vyššiu inklúziu a nezávislosť osôb so zdravotným znevýhodnením od pomoci
- lepšie podmienky pre komunitné služby znížením fyzickej náročnosti pomoci

Mesto zabezpečí:

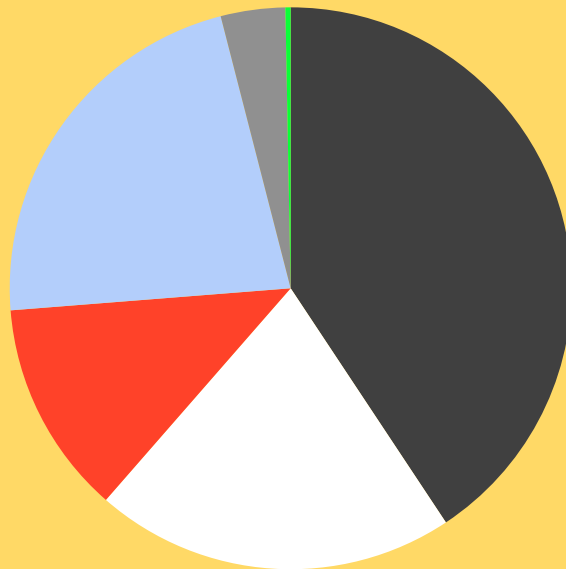
- **kvalitnú a komplexnú prístupnosť svojich sociálnych a ostatných služieb pre osoby so zdravotným znevýhodnením**
zavedením metodiky a poradenstvom
systematickou debarierizáciou, min 7 zariadení pre seniorov
informáciami na webe mesta a mape prístupnosti
zrozumiteľnou komunikáciou (napr. v posunkovom jazyku)
- **rozvoj chýbajúcich komunitných sociálnych služieb**, na základe hlbšieho prieskumu potrieb (napr. požičiavanie pomôcok, odľahčovacia služba, a pod.)

Ikony osôb so zdravotným znevýhodnením

Finančný plán

- Prierezové aktivity 0,3%
- Starších obyvateľov 40,4%
- Drogová politika a exponované lokality 21,3%
- Deti, mladí ľudia a rodiny v ohrození 12,3%
- Ľudia bez domova 22,1%
- Osoby zo zdravotným znevýhodnením 3,7%

Finančný plán

- **Opatrenia sú prioritizované do troch stupňov.** Prioritizácia predstavuje kompas v tom, čo sa má s pridelenými rozpočtovými zdrojmi podporiť.
- **Akčné plány vypracované k strategickému materiálu na jednotlivé roky konkretizujú, čo sa bude kedy diať.** Opatrenia sa tak budú realizovať podľa aktuálnej finančnej, spoločenskej a aj politickej situácie.
- **KPSS 2030 obsahuje celkové náklady z rozpočtu hlavného mesta vo výške 66 mil. EUR,** z čoho na bežné výdavky 52 mil. EUR. Aktuálne sa počíta s naviazanými externými zdrojmi vo výške 1,2 mil. EUR.
- **Stúpajúca tendencia nákladov na tému je relevantná s ohľadom na aktuálnu geopolitickú situáciu.**

Ročné alokácie finančného plánu

Rok	Suma
2023	7 134 131,00 €
2024	9 017 355,00 €
2025	9 326 052,00 €
2026	8 632 356,00 €
2027	8 109 854,00 €
2028	8 054 911,00 €
2029	8 185 411,00 €
2030	8 237 261,00 €
Spolu	66 697 331,00 €
Priemer ročne	8 337 166,38 €

Integrácia sociálnej politiky

Integrácia sociálnej politiky

- Fragmentovaná sociálna politika je prekážkou na efektívne využitie zdrojov pre občanov.

I. Fáza – Zefektívňovanie spolupráce

- naštartovanie **pravidelných stretnutí odborných pracovníkov** hlavného mesta a mestských častí k dôležitým témam pre obyvateľov mesta (napr. drogová politika, zmeny v legislatíve apod.)

II. Fáza – Prepájanie strategického plánovania

- zapojenie mestských častí a Bratislavského samosprávneho kraja do komunitného plánovania hlavného mesta (**panel mestských častí, riadiaca skupina**)
- v Komunitnom pláne sociálnych služieb Bratislavy 2030 sú **odkazy na už schválené opatrenia z komunitných plánov mestských častí**

Integrácia sociálnej politiky

III. Fáza – Integrácia sociálnej politiky

- vznik spoločnej **metodiky komunitného plánovania v Bratislave** ako živého dokumentu
- od 2023 bude Komunitný plán Bratislavy **dokumentom celomestského charakteru**
- **aktualizácia cieľov v sociálnej politike** spoločne s mestskými časťami a spoločné vyhodnocovanie plnenia cieľov
- do 12 mesiacov od schválenia Komunitného plánu Bratislavy si mestské časti majú aktualizovať svoje komunitné plány podľa celomestského komunitného plánu
- od roku 2023 sa zjednotí **vydávanie súladu s komunitným plánom**, ktorý potrebujú vybraní poskytovatelia sociálnych služieb na získanie dotácie od Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny

Ďakujeme za pozornosť

Pre kompletnú analýzu sociálnej politiky
a riešenia v sociálnej politike, alebo tiež pre zápisy
zo stretnutí, kde podklady vznikali kliknite tu:

<https://bratislava.sk/sk/komunitne-planovanie-socialnych-sluzieb>

Ak máte záujem o ďalšie informácie alebo nám chcete niečo odkázať,
môžete nás kontaktovať na e-mailovej adrese: **kpss@bratislava.sk**

